ספרי׳ — **אוצר החסידים** — ליובאוויטש

מאמר
ויהיו חיי שרה — ה׳תשמ״ג

מאת

כבוד קדושת

אדמו״ר מנחם מענדל

זצוקללה״ה נבג״מ זי״ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

●

בלתי מוגה

יוצא לאור לש״פ תולדות, ד׳ כסלו, ה׳תשפ״ז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים״

770 איסטערן פאַרקווי ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושבע לבריאה

שבעים ושש שנה לנשיאות כ״ק אדמו״ר זי״ע

בס״ד.

פתח דבר

לקראת ש״פ תולדות, ד׳ כסלו הבעל״ט, הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד״ה ויהיו חיי שרה גו׳ שנאמר בהתוועדות ש״פ חיי שרה, מבה״ח כסלו ה׳תשמ״ג — הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות־קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה״ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד ״הקיצו ורננו גו׳״, ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, ״תורה חדשה מאתי תצא״.

ועד הנחות בלה״ק

ג בחדש הגאולה, הוא חדש כסלו, ה׳תשפ״ז
שבעים ושש שנה לנשיאות כ״ק אדמו״ר זי״ע
ברוקלין, נ.י.

©
Published and Copyright 2026 by

LAHAK HANOCHOS INC.
788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213
Tel. (718) 604-2610
info@lahak.org • http://www.lahak.org
The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.
5787 • 2026
Printed in the United States of America

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס „**ועד הנחות בלה״ק**״
(718) 604-2610

נדפס בדפוס
CH Print & Ship
478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203
(718) 771-5000

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

תוכן המאמר

הפעולה דשני חיי שרה להמשיך מבחי׳ מאה שנה, בחי׳ הכתר, לעשרים שנה, חו״ב, ומשם לז׳ המדות, שעי״ז תהי׳ ההמשכה למקום הראוי דוקא, ללא יניקת החיצונים. וכמו בענין מאה ברכות בכל יום, כפי שלמדו ממ״ש מה ה״א שואל מעמך גו׳, א״ת מה אלא מאה, שע״י מ״ה שהוא בחי׳ הביטול דחכמה, תהי׳ המשכת הכתר (אל״ף) במקום הראוי דוקא. וכענין החתימה בברוך, שהו״ע החותם שלא יבוא זר.

השייכות דקכ״ז שנות חיי שרה למלכות של אסתר על קכ״ז מדינות, מהודו עד כוש – שכדי שיומשך בחי׳ הודו, הוד והדר לבשת, עד לבחי׳ כוש, מלשון שחרות והעלם, הרי זה ע״י ההתלבשות בבחי׳ חו״ב (עשרים שנה), שעי״ז תהי׳ ההמשכה למקום הראוי דוקא.

הכח של בנ״י להמשיך ענין הברכה מן העולם ועד העולם (מהודו ועד כוש) – לפי שישראל עלו במחשבה, בבחי׳ תחלת המחשבה שלמעלה מכל סדר השתלשלות. ועד״ז בנוגע להמשכת מאה ברכות, מבחי׳ הכתר, ועד להמשכה מעצמות ומהות.

בס״ד. ש״פ חיי שרה, מבה״ח כסלו, ה׳תשמ״ג

(הנחה בלתי מוגה)

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה[1].

ומביא כ״ק אדמו״ר (מהורש״ב) נ״ע [בד״ה ויהיו חיי שרה תרמ״ג[2] (לפני מאה שנה), המיוסד על ד״ה ויהיו חיי שרה (תרל״א) לאביו אדמו״ר מהר״ש[3] (שהשנה היא שנת המאה להסתלקותו) בתוספת הגהות כו׳] הדיוק הידוע, דצריך להבין מה ששינה ואמר במאה ובעשרים הלשון שנה (לשון יחיד), ובשבע אמר שנים (לשון רבים) [וכמובא דיוק זה גם בד״ה זה בדרושי הצ״צ[4], ולפנ״ז בדרושי אדמו״ר האמצעי בתורת חיים[5], וגם בדרוש שהוא כנראה לרבינו הזקן[6]]. ומבאר בזה[7], ע״פ מאמר הזהר[8] שמספר מאה הוא כללא דכולא, אתר דכליל כולא, שהו״ע ספירת הכתר, ועשרים הם חכמה ובינה, ושבע הם המדות. ולכן, במאה ובעשרים נאמר שנה לשון יחיד, כי במוחין (עשרים) ועאכו״כ בכתר (מאה) אתר דכליל כולא ישנו ענין ההתכללות, ובפרט שגם מספר עשרים מורה שכל אחד מב׳ המוחין (חו״ב) כולל את כל הע״ס, ועאכו״כ מספר מאה, שהוא יו״ד פעמים יו״ד, תכלית ההתכללות. משא״כ בשבע, דקאי על המדות שהן בהתחלקות, נאמר שבע שנים, לשון רבים.

ב) **והנה** הפי׳ דויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, הוא, שהפעולה דשני חיי שרה היתה להמשיך מבחי׳ מאה שנה, בחי׳ הכתר, לעשרים שנה, חו״ב, ומשם לז׳ המדות. והענין בזה, כפי שמבאר בסיום המאמר דשנת תרל״א [שהרי המאמר דשנת תרמ״ג לא נגמר בגוף כתב יד קדשו של אדנ״ע, וכנראה שהסיום בשנת תרמ״ג הי׳ סיום המאמר דשנת תרל״א, שעליו מיוסד המאמר דתרמ״ג, כנ״ל], בהקדם הטעם[9] שבריאת העולמות מתחלת בב׳ ולא באלף[10], לפי שאות

---

1) פרשתנו כג, א.

2) סה״מ תרמ״ג ע׳ טו — י״ל מוצש״ק מ״ח, ה׳תהי׳ שנת גאולת משיח.

3) נדפס בהוספות לסה״מ תרמ״ג (הנ״ל) ע׳ רפג ואילך (בהוצאות שלאח״ז — ע׳ שסב ואילך). ולאח״ז (בשנת תשס״ה) בסה״מ תרל״א ח״א ע׳ נז ואילך.

4) אוה״ת פרשתנו קו, ב ואילך.

5) פרשתנו קכא, א.

6) מאמרי אדמו״ר הזקן פרשיות ח״א ע׳ קלא ואילך. תקס״ו ח״א ע׳ סו ואילך. ע׳ צ ואילך. וראה גם לקו״ת ברכה צג, א.

7) ראה מאמרי אדמו״ר הזקן ואוה״ת שם. ד״ה הנ״ל תרל״א ותרמ״ג.

8) פרשתנו קכג, א.

9) ראה זח״א רה, ב.

10) ראה לקו״ת פ׳ ראה יט, ב. אוה״ת עקב ע׳ תקסו. פ׳ ראה ס״ע תרמא. ס״ע עדרת

אלף מורה על בחי׳ הכתר[11], וכיון שבבחי׳ זו נאמר[12] אם חטאת מה תפעל בו גו׳ אם צדקת מה תתן לו גו׳, אפשר להיות מזה יניקה לחיצונים ח״ו, ולכן נברא העולם באות ב׳ (ר״ת ברכה[9]), שב׳ הוא בחי׳ חכמה (חו״ב[13]), וע״פ חכמה אינו נמשך האור כי אם דוקא במי שהוא בטל אליו, ולכן לא יוכל להיות יניקת החיצונים, כיון שהם בבחי׳ פירוד ויש ודבר. אמנם עשה״ד מתחילים באות א׳ דאנכי, שא׳ הוא בחי׳ הכתר, וגם תיבת אנכי מורה על ספירת הכתר[14], אנכי מי שאנכי[15], כי לאחר שכבר ישנה הב׳ דברכה, אזי גם מבחי׳ הא׳ אין יניקה ח״ו, אלא ההמשכה היא למקום הראוי. וזהו גם ענין ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה גו׳, שהמשיכה מבחי׳ הכתר (מאה שנה) לבחי׳ חו״ב (עשרים שנה) כו׳, שעי״ז יומשך למקום הראוי דוקא כו׳.

וכן הוא בענין מארז״ל (שהובא בהמשך המאמרים הנ״ל) חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, כפי שלמדו ממ״ש[16] מה הוי׳ אלקיך שואל מעמך גו׳, א״ת מה אלא מאה[17], והיינו, שע״י מ״ה שהוא בחי׳ הביטול דחכמה, ממשיכים מבחי׳ הכתר (אל״ף) בבחי׳ חכמה, וכיון שנמשך בבחי׳ החכמה, לא תהי׳ יניקה לחיצונים, אלא תהי׳ ההמשכה במקום הראוי דוקא. וי״ל שזהו מה שבמאה ברכות אלו נכללות גם הברכות שבהם גם חותמים בברוך, שענינם הוא כמשנת״ל[18] כענין החותם שלא יבוא זר כו׳[19], שהחתימה מבטיחה שתהי׳ ההמשכה במקום הראוי דוקא.

ג) **והנה** בסיום המאמר דשנת תרל״א[20] איתא, שבכ״ז יובן מאמר ר״ע במד״ר[21] מה זכתה אסתר למלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה, אמר הקב״ה, תבוא אסתר בת בתה של שרה שחייתה מאה ועשרים ושבע, ותמלוך על מאה ועשרים ושבע מדינה, דלכאורה אין לו הבנה, מה שייך קכ״ז מדינות לחיי שרה. ומבאר בזה, דהנה מתחלה כתיב[22]

ואילך. ביאורי הזהר להצ״צ ח״א ע׳ תקעב. ח״ב ע׳ תשכא ואילך. המשך חייב אדם לברך תרל״ח פט״ז. פל״ד (סה״מ תרל״ח ע׳ קכז. ס״ע קפב ואילך). המשך תער״ב פקע״ב (ח״א ע׳ שמט [ח״ב ע׳ תעז]).

11) ראה תקו״ז תס״ט (קטו, א). ת״ע (קכ, א).

12) איוב לה, ו־ז.

13) ראה תקו״ז תס״ט בתחילתו. ובכ״מ.

14) זח״ג רנו, ב (ברע״מ). ועוד. לקו״ת אמור לד, ד. ובכ״מ.

15) לקו״ת פינחס פ, ב. פ׳ ראה לא, ד.

16) עקב י׳, יב.

17) מנחות מג, ב.

18) בד״ה ויאמר לו יהונתן דש״פ בראשית (לעיל ע׳ . . .).

19) ראה תו״א בראשית ו, ג. אוה״ת בראשית תקסה, א. המשך חייב אדם לברך תרל״ח (סה״מ תרל״ח ע׳ קפא).

20) ע׳ רפז. וראה גם אוה״ת פרשתנו קיד, א ואילך.

21) פרשתנו פנ״ח, ג.

22) אסתר א, א.

המולך מהודו ועד כוש [היינו, שע״פ פשטות הכתובים היתה מלכות אסתר על כל המדינות שבהם מלך אחשורוש, מהודו ועד כוש], דפי׳ הודו הוא כמ״ש[23] הוד והדר לבשת, שזהו תכלית הגילוי שלמעלה ביותר, וכוש הוא לשון שחרות, שנעשה חושך והעלם והסתר, היפך האור לגמרי. וענין המלוכה מהודו ועד כוש הוא ההמשכה מתכלית המעלה לתכלית המטה. אך כדי שיומשך מבחי׳ הוד והדר צריך שיהי׳ ענין מאה ועשרים ושבע, היינו, שיתלבש בחי׳ לבוש דהוד והדר בבחי׳ עשרים, בחי׳ חו״ב, כדי שלא תהי׳ יניקה לחיצונים, כמו בחיי שרה, שבחי׳ מאה דכתר נמשך ע״י עשרים, בחי׳ חו״ב כו׳, שעי״ז יומשך למקום הראוי דוקא.

ד) **והענין** בעבודת האדם הוא, שבכל יום, ובכל מעמד ומצב שבו, מתכלית העלי׳ עד לתכלית הירידה, ביכלתו של כל אדם לברך מאה ברכות, היינו, להמשיך בכל עניני העולם מבחי׳ האל״ף (שניתוסף על בחי׳ מ״ה, א״ת מה אלא מאה), אלופו של עולם[24], ועד לבחי׳ הכתר, שמשם יומשך על למטה מטה, במקום הראוי כו׳. וכל זה נוסף לכך שכללות ענין הברכה הוא באופן שההמשכה מן העולם ועד העולם[25] (ע״ד לשון הכתוב מהודו ועד כוש), כידוע הפירוש בזה[26], שההמשכה היא מראשית עלמא דאתכסיא ועד סוף עלמא דאתגליא.

וטעם הדבר שביכלתו של כאו״א מישראל להמשיך בחי׳ הברכה [וכידוע[27] החידוש שבברכה על תפלה, שהמברך עומד למעלה מן הברכה והוא הממשיך אותה, משא״כ בתפלה כו׳], מבואר במאמרים הנ״ל[28], שזהו לפי שישראל עלו במחשבה[29], דהיינו במחשבה תחלה, ששרשם ומקורם הוא בבחי׳ תחלת המחשבה שלמעלה מכל סדר ההשתלשלות[30]. ולכן ביכלתם לברך ולהמשיך ממקור עלמא דאתגליא, ממכ״ע, לעלמא דאתגליא, וגם להמשיך מבחי׳ סוכ״ע, עלמא דאתכסיא, כמבואר שם בארוכה. וי״ל שעד״ז הוא גם בענין מאה ברכות, שהיא ההמשכה מבחי׳ הכתר, ועד להמשכה מעצמותו ומהותו שלמעלה מכל הדרגות כו׳, דכיון שישראל עלו במחשבה תחלה, לכן ביכלתם להמשיך גם מעצמותו ומהותו ית׳.

---

23) תהלים קד, א.
24) ראה לקו״ת תזריע כג, ג.
25) ראה תהלים מא, יד. קי, מח.
26) ראה זח״א יח, א. קנב, א (ס״ת). קנח, ריש ע״ב.
27) ראה לקו״ת פ׳ ראה שם, רע״א. מאמרי אדמו״ר הזקן תקס״ב ח״ב ע׳ תפז. ע׳ תצב. אוה״ת ויקרא ע׳ רנד ואילך. סה״מ תרכ״ז ע׳ רסז ואילך. המשך תער״ב פשע״ג (ח״ב ע׳ תשסז [ח״ג ס״ע א׳לו ואילך]). וראה גם ד״ה ויאמר לו יהונתן שם. ובכ״מ.
28) דשנת תרל״א ותרמ״ג.
29) ב״ר פ״א, ד. זח״א כד, א. ועוד.
30) ראה אמ״ב שער הק״ש פ״מ־א. ועוד.

ה) **והנה** כשם שאמר הקב״ה לאברהם כל הברכות נתונות בידך[31], וממנו נמשך ליצחק וממנו ליעקב, הנה עי״ז נמשך גם לכל ישראל, מורשה קהלת יעקב[32], דישראל אורייתא וקוב״ה כולא חד[33], שביכלתו של כאו״א מישראל לפעול המשכת כל הברכות, עד לברכה העיקרית והמפורסמת — גאולה האמיתית והשלימה ע״י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

31) ב״ר פל״ט, יא. פרש״י לך לך יב, ב.
32) ברכה לג, ד.
33) ראה זח״ג עג, א.

הוספה

[י״ז סיון תשט״ז]

נתעכב השילוח ונתקבלו מכתביו מט״ז וכ״ג סיון. ולפלא שתמיד המסקנות שלהם א) דוקא לצד המרה שחורה, ב) בהעלם עין **מוחלט** ממסקנא הדורשת תוספת פעולה, ואפילו אם **מובלטת** היא. קנין בית כו׳ מוכיח **בהחלט** 1) **שיש** אנשים במדינתם מעונינים בהטבת החינוך דע״ע. 2) שאם היו אנ״ש במדינתם כובשים שטח יותר גדול בחינוך בנ״י, הי׳ החשש דהשגת גבול וכו׳ קטן הרבה יותר. וכ״פ כתבתי אַז מ׳דאַרף אַרײַנחאַפן און מ׳מוז. 3) שעכ״פ עתה מוכרחת ההתפשטות והכיבוש הנ״ל באופן הכי גדול, **וכאו״א** צריך להתגייס לזה, וגם הנשים כמובן. ועד שיוכלו הנ״ל לאַרגן הענינים — יעברו עידן ועידנים שיוכלו אנ״ש לנצלם באופן הכי יעיל. ובלבד שיתעסקו בזה **בפו״מ**. והלואי שעכ״פ עתה יועילו דברַי.

— בתור **הוספה** לפעולות אנ״ש — יש לדבר עדמש״כ במכתבו האחרון. אבל העיקר הוא — פעולותיהם במרץ הכי גדול להרחבת כל הענינים שלהם ודהחינוך ביחוד. וידם תהי׳ על העליונה. — כפס״ד בי״ד של מעלה וכהבטחת נשיאינו הק׳.

❀ ❀ ❀

השלמה (מצילום האגרת) להנדפס באג״ק חי״ג אגרת ד׳תנו, למו״ה יהושע שניאור זלמן סרברנסקי (מלבורן) [ומקומה שם — בשולי האגרת]. נדפסה בקונטרס ״צדיק למלך״ ז ע׳ 146. אגרות נוספות אליו — אג״ק חכ״ד אגרת ט׳פח (ע׳ סה), ובהנסמן בהערות שם.

וכהבטחת נשיאינו הק׳: ראה אג״ק אדמו״ר מהוריי״צ ח״ד אגרת א׳א (ס״ע רסד ואילך). וש״נ.

לעילוי נשמת

מרת **לויבא מיכלא** בהרה״ח ר׳ **שלמה** ז״ל

נלב״ע ג׳ כסלו ה׳תשע״ה

זרחי

ת׳ נ׳ צ׳ ב׳ ה׳

נדפס על ידי בתה וחתנה

מרת **גיטל** בת **לויבא מיכלא**

ובעלה הרה״ת ר׳ **שמואל חיים דוד** בן **חי׳ שרה**

לזכותם ולזכות כל יוצאי חלציהם

שיחיו לאריכות ימים ושנים טובות

פישר